

BODORFA

— TÖRTÉNETE —

A KÖZSÉG NEVÉNEK EREDETE

Elnevezését a falu egykori jelentős nemesi családjáról, a Bodor családról kaphatta, de erre adatunk nincsen. A Zalaegerszegi Állami Levéltár adatai alapján tájékozódva, a pápai tizedlajstromban azonban ezt olvassuk: „1334. Val. de Sarusd filius Bodor! Ábrám, Kesző, Sümeg után!”. Papja: 1334-ben Bodor fia Bálint. Később, 1412-ben Sarosbodorfalua, 1531-ben Bodorffalwa, 1737-től Bodorfa-ként nevezték.

A Bodor családot a későbbi írásos emlékek alapján is gyakran megtaláljuk a község birtokosai közt, és ha a nyelvtani összefüggéseit is vizsgáljuk, hogy az elsődleges Bodorfalva névváltozat a magyar „Bodor” személynévnek és a birtokos személyranggal ellátott „falu” főnévnek az összetétele lehet, akkor

joggal feltételezhető, hogy a község valóban a régi földbirtokos családról kapta nevét. Az utótag idővel „fá”-vá rövidült, s kialakult a település ma is használatban lévő Bodorfa neve. Nevéhez kezdetben a „Sáros” előtag kapcsolódott, (Sarosbodorfalua,-Sárosbodorfalva), amely a falu első írásos előfordulásánál és később is megvan.

A táj árterés, vizenyős jellege miatt a környéken több ehhez hasonló elnevezéssel is találkozhatunk, pl.: a máig használatban lévő Sárosfő helynévvel, vagy Szentimrefalvának a középkorban használatos „Sárosd” nevével, de Sárostelek birtokról és „Sáros,-Sárosd vize által hajtott” malmokról is olvashatunk, és a szomszédos Nemeshany nevében a „Hany” tag is ingoványt, mocsarat, vizes területet jelent.

A XVI. században Bodorfa írásos említései során már többé nem találkozunk a Sáros előtaggal, csak a Bodorffalwa-Bodorfalva névalak található a forrásokban – a XVII. századtól pedig a mai Bodorfa.

A KÖZSÉG KELETKEZÉSE, ÉS TÖRTÉNETE

A Kígyós-patak és a Marcal folyó között a korai középkorban nagy kiterjedésű, mocsaras vidék terült el, mely lehúzódott egészen Tagyonig. Ennek az északi peremén, a Kígyós-patak jobb parti vizenyős árterének szélén alakult ki a község. A helyszín korábban is kedvelt lakóhelye lehetett az embereknek, mert neolit agyagcserepek, neolit idoltöredék, római pénzek, római sírkő, Árpád- kori, török- kori használati eszközök és pénzek, szinte minden kornak került elő tárgyi emléke a településen.

Első írásos említése 1334-re tehető, egy dicajegyzékben. (Dica ejtsd dika, jelentése rovásadó. Középkorban jobbágykapura kivetett állami adó, portánként 1-5 Ft között váltakozott.) 1531-ben és a következő években is nyilvántartják egyetlen jobbágytelkét. Egytelkes nemesi birtokosai száma 1542-ben 3 család. 1545-ben elhagyott település, 1546-ban felégett és kifosztott falu. 1548-ban a környéken portyázó török csapatok ismét felégették, végigdúlták, ekkor a falu már teljesen elpusztult. Valószínűleg ezeknek az időknek esett áldozatául a község középkori temploma is.

A kevés megmaradó lakosság a veszély elmúltával lassanként visszatért a településre: 1548. és 1734. közötti időszak forrásanyaga szerint 1564-ben itt lakó tanúkat hallgatnak ki, és található egy adat nemesi kúriákra, azok tartozékaira és értékére 1592-ből, amikor is Bodor István nemes itteni 2 elhagyott nemesi

udvarházát – a hozzátartozó gyümölcsös és más hasznos kertekkel – 90 hold szántóval 150 forint örök áron eladta Szili Márton pápai nemes zsoldosnak. 1647-ben egyetlen portáját írják össze, tehát ezekben az években biztosan volt némi lakossága. 1711-ben viszont pusztaként említik.

A község legközelebb 1734-ben tűnik fel újra. Határa ekkor már teljesen nemesi föld – Bodorfa nemesi, kuriális falu. Nemesek és félnemesek birtokolják, akik nemesi földjeik egy részét árendába adják éves felmondással. (Árenda jelentése: haszonbér, bérösszeg, bérlet.) Az árendások (bérlok) száma állandóan nő. 1770-ben a 19 nem nemes árendás család mellett 9 nemes család él, ezeknek házaiban 50 lélek lakik. A kuriális helységben tehát a XVIII. század végére túlsúlyban vannak a nem nemesek – a kuriális (nemesi) földek bérlői, - az úgynevezett kuriális zsellérek.

Története során Bodorfa lakosságának fő megélhetési forrása állattenyésztés és földművelés volt. Szántóik elsősorban rozstermelésre alkalmasak. Az 1770. évi összeírás szerint szinte nem is volt más, csak rozstermésük. Állattenyésztésüket gátolta a legelő szűk volta. Kénytelenek Hanyban és más szomszédos helységekben is legelőket bérelni. Dívik a faluban a takácmesterség, 1770-ben 4 takácsot írnak össze. Ide hordták a szónivalót a környékből is. Pénzt főleg szőlőmunkával kereshetnek a környéken – szőlőik nincsenek.

1828-ban az összeírók szerint teljesen nemesi falu, jobbágyjogú földjei nincsenek, nemesi jogon birtokolják földjeiket az agilisok (félnemesek) is. Az árendás zsellérek szabad költözködésűek és az árendán kívül mást nem fizettek – nem szolgáltatták a két dézsmát sem. (A két dézsma: egyházi tized és földesúri kilenced.) 1780-ra egyeseknek romlott a helyzete, mivel a Sándorfi, a Gál, a Fekete, a Mesterházy és az Imre családok zsellérei már robotot is teljesítettek.

Az 1770. évi társadalom képe így alakult: 19 nem nemesi család 66 lélekkel, a nemesek száma 50, 4 család pedig szerződéses munkás. A nem nemesek közül 4 takács, 1 szabó. A nemesek közül 1 molnár. Rajtuk kívül 1 nemesek bormérője, 1 kanász, 1 csordás élt a faluban. 1828-ban 24 nem nemes és 10 nemes család élt Bodorfán.

A falu szegényes gazdasági viszonyaira két összeírás adatai is rendelkezésre állnak. 1750-ben 134 pozsonyi mérő (a pozsonyi mérő egykori úrmérték, mely 62,4 liternek felel meg) őszi termést és 35 mérő tavaszt arattak. 1770-ben 114,5 mérő rozst, 20 mérő árpát, zabot, tönkölyt és 15 mérő kukoricát. Szénájuk 27 szekérrel termett. A község állatállománya: 1750-ben 19 igás állat, 19 fejős tehén, 4 hároméves és 22 kétéves marha. 1770-ben 24 igás állat, 13 tehén, 8 növendékmarha.

1758-ban egyutcás falu, melynek két házsorát alsó és felső sornak nevezik. Felmérési birtokkönyve 1857-ből maradt ránk. Területe összesen 383 kataszteri hold. Mind az itteni, mind az

1858. évi tagosítási birtokkönyvben 94 birtokost jegyeztek fel. Malma az 1770-es összeírásban szerepel először 12 forint jövedelemmel. Bodorfa határában van a Koplaló csárda, amelyet már egy 1820 körüli dokumentum a „Grätzi vagy Körmendi Posta és Kereskedő Út” leírásakor viszonyítási pontként említ, „Koplaló vendégfogadó” néven.

Népe túlnyomórészt katolikus. Újratelepítése után 1745-ben Nyirád, majd később állandóan Káptalanfa filiája. Régi, Árpád-kori temploma 1745-ben már romokban hever, 1777-ben a helye, és falainak maradványai még láthatók. Misére a bodorfaiak Káptalanfára jártak át, az odavezető gyalogút a mai napig is „miseút”-ként maradt fenn a köztudatban. A falu közepén fából ácsolt harangláb állt, 1926-ban készült. Háromszögletű kis homlokzatát faragás díszítette. 1977-ben a régi haranglábát lebontották, és 1979-ben vasszerkezetűre cserélték.

Nagy múltú épület - koplaló csárda

1945 előtt a határ nagyobb részén a nagybirtokosok gazdálkodtak. Az Esterházy családnak volt itt birtoka. Gróf Esterházy Tamást féktelen és hetvenkedő nagyúrként ismerték, aki egyszer – fogadásból – hintóval hajtott bele egy városi kirakatba, és megesett vele egy alkalommal olyan is, hogy egy derbin (lóverseny) a befutó ló annyira elnyerte tetszését, hogy bármi áron megvásárolta volna. Miután a vételi ajánlatot a tulajdonos többször is elutasította, Esterházy Tamás haragra gerjedve a lovat a helyszínen agyonlőtte. A helyi idősök emlékezete szerint azzal is szeretett kérkedni a nagyúr, hogy Pápáról úgy tud leutazni a Balatonig, hogy végig saját birtokán mehet.

A községhez közeli Lovaspusztát a mai Somlóvásárhelyhez tartozó hitbizományi birtokként tartották számon. A lakosság többsége e két birtokon vállalt napszámot és részesaratást. Később egyre többen helyezkedtek el az iparban. 1968-ban már sokan jártak innen az ajakai bányákban, az erőműbe, és a halimbai bauxitbányába.

A község déli peremén folyó Kígyós-patak sok zezugos kanyarjával nem mindig tudta levezetni a hóolvadás, vagy esőzések okozta megnövekedő vízhozamot, gyakran előfordult, hogy réteket és művelt területeket árasztott el a falu határában, nem kevés kárt és bosszúságot okozva ezzel a bodorfai gazdáknak. Ez történt az 1960-as évtized elején is, a megáradt patak átszakította a sárosfői halastavak gátjait, s az állami gazdaság halastavából kiöntötte a halakat; kézzel lehetett

„halászni” a mezőkön. 1964-ben, a bitumenes, portalanított bekötőút megépítésével egyidejűleg szabályozták a Kígyóspatakat is. Egyes szakaszokon új mederbe terelték, másutt mélyítették, szélesítették, egyenesítették.

A község és környéke ebben az időben még munkahelyekben bővelkedő térség volt. Bodorfán 1959. február 2-án alakult meg a „Népszabadság” termelészövetkezet, mely 1968. január 1.-jétől a káptalanfai termelészövetkezettel egyesült. Az idősebbek és az asszonyok a káptalanfai termelészövetkezet helyi üzemegységében találtak munkát.

Az egyesített termelészövetkezet kebelén belül sertés és szarvasmarha-hizlalással, valamint dinnyekertészettel foglalkoztak, de termeltek zöldségfélét is. Az asszonyok közül sokan dolgoztak a szövetkezet nyúlfeldolgozó üzemében.

I. és II. világháborús hősi emlékmű

Villanya és telefonja 1946 óta van a községnek. Az egész villanyhálózatot felújították 1964-ben. Sűrű autóbuszjárat köti össze más településekkel. Általános iskolája 1977-ig működött; azóta Káptalanfára járnak be naponta az iskolások. Kultúrháza, könyvtára, vegyesboltja van a községnek. A vizet minden házba bevezették. A régi házakat felújították, korszerűsítették.

1950. október 22-én Bodorfa és Nemesahany községek közös tanácsot választottak. A tanács és a hivatal székhelyéül a belügyminiszter Nemesahany községet jelölte ki. A Népköztársaság Elnöki Tanácsa (a továbbiakban NET) 1966. március 31-i hatállyal a sümegi járást megszüntette, Bodorfát a devecseri járáshoz csatolta.

A NET 1969. január 1-jei hatállyal Nemesahany és Káptalanfa községi közös tanácsok területén Káptalanfa székhellyel új községi közös tanács szervezését határozta el. A közös tanács illetékessége 1990-ig Bodorfa, Gyepükaján, Káptalanfa és Nemesahany.

A BODORFAI TEMPLOM TÖRTÉNETE

A jelenlegi templom a község közepén áll, keletre néző szentéllyel. Bodorfának ez nem az eredeti temploma. Az egykori templom a jelenlegitől nem messze, a szövetkezeti vegyesbolt mai épülete helyén, vagy annak közelében lehetett, amit a középkori falu temetője vett körül.

Régebbi kutatások szerint Bodorfának a XIII. század elején, egyszerű, falusi modorban épült temploma volt, a Szentkirálykeszi (ma Nagykeszi templomrom Gyepükaján határában) térfogatával, berendezésével majdnem mindenben megegyező, csakhogy ennek szentély záródása nem egyenes, hanem félkörű apsillal volt ellátva, tisztán románkori stílus. Szentély külfal hossza: 277cm, szélessége 420cm. Hosszhajó kiszökés 90cm. Külhossz déli oldal 706cm, északi oldal 598cm. Toronykiszögelés: 20cm.

Bodorfai templom belseje

Szentély oldalának és a hosszhajó kiszökésének némely része még a XIX. század elején is látható volt, de a XVII. és XVIII. század folyamán is már csak a maradványait említik. Minden valószínűség szerint az 1546-48. évi török dúlás alkalmával rongálódhatott meg, és a község közel évszázados lakatlan vagy alig lakott állapota miatt nem kerülhetett sor a helyreállítására, s ez a folyamat vezethetett végül az épület teljes pusztulásához. Egy 1740-es bejegyzés vallja, hogy „a községben egy elhagyatott, tető nélküli templom áll”. 1842-re ennek a romokban álló ősi templomnak a falmaradványai is megsemmisültek.

Több évszázad telhetett el úgy, hogy nem volt a faluban a hívek számára istentiszteleti hely. Ebben az időben Bodorfa kezdetben Nyirádhoz, később Káptalanfához tartozott, anyakönyvei ma is Káptalanfán vannak. A két világháború közötti időben alakították ki iskola-kápolnát a faluban, ahol havonta egyszer, és rendszerint a nagy ünnepek másnapján mutattak be szentmisét.

Az igazi „templommá válás” 1988-ban indult meg, amikor a volt iskolaépület egyházi tulajdonba került. Külső és belső alakítások, felújítási munkák zajlottak. A tetőre huszár torony épült, szembemiséző oltár készült, színes, ólombetétes üveglapokra cserélték a régieket. Az ablakokon a Szentháromság, a Szent Család, és Árpád-házi magyar szentek láthatók. Kétoldalt a templomban Szent Rita és Szent József szobrát találjuk.

A templomot a Magyarok Nagyasszonya tiszteletére szentelték. A templom fő ékessége, Mária szobra a Kisdéddel a szentélyben jobb oldalon áll, ez a szobor egy szombathelyi művész munkája, a bodorfai hívek adományából készítették, 130 pengő értékben. (két tehén akkori árának felelt meg ez az összeg) 1936 októberében az iskolakápolna kialakításakor szentelte fel Majercsik János káptalanfai plébános. Balra van a Tabernákulum, mellette helyezték el az Irgalmas Jézust ábrázoló képet. A szentély falát Závory Zoltán festőművész munkái díszítik. A keresztúti ájtatosság képeit a gyepükajáni templomból hozták át.

A templom mellett egy kőből készült Mária szobor áll. Mellette két oldalon helyezték el az I. és a II. világháború hősi halottainak emlékművét. A templomtól nem messze van egy fészület, Réfi Mihály és neje állíttatta 1913-ban. Egy régebbi, 1894-ből származó kőkereszt pedig a Lovaspusztára vezető út mellett látható, Jagasics János adományából készült.

BODORFAIAK CSELEKEDETEI: FÖLDESURAK, LEGENDA, SZÁJHAGYOMÁNY

A levéltári adatok számtalan beszámolót őriznek peres, vagy egyéb viselt dolgokról, és sok olyan legenda, mese, és történet is ránk maradt, amit a nagyapák is a nagyapjuktól hallottak. A teljesség igénye nélkül ezekből néhány, az érdekesség kedvéért. Néhány, ma is a községben vagy környékén élő ember meglepődve ismerhet rá saját családnevére, számukra külön érdekesség lehet az alábbi fejezet.

Jegyzőkönyv részletek Nemes Jakasics László viszontagságairól

Kehida, 1827. május 31. Deák ügyészi véleménye a verekedéssel gyanúsított Jakasics László bodorfai nemes ügyében:

Zala megye 1826. augusztus 7-i közgyűlésén jelentette fel Németh Antal káptalanfai fogados Jakasics Lászlót, amiért az állítólag megverte a feljelentő feleségét. A közgyűlés Barcza János alszolgabíró bízta meg az eset kivizsgálásával. Az alszolgabíró jelentése nyomán az 1827. január 8-i közgyűlés Csesznák József főügyésznek adta át az ügyet véleményezésre.

Németh Antal káptalanfai vendégfogadósnak az 1. szám alatt idezárt azon panaszára, hogy feleségét a múlt 1826. esztendei április utolján a tapolcai országúton bodorfai nemes Jakasics László megtámodván, káromkodások között megverte, az alolírt tiszti ügyész a tekintetes nemes vármegyének

vármegyének 1827. esztendei Januarius 8-i nagygyűlés alkalmatosságával a 127. szám alatt hozott kegyes végzése következtében oly alázatos véledezést ad, hogy mivel a 2. szám alatt iderekesztett tisztí vizsgálatban lévő két, szemmel látott tanúknak vallásából megbizonyodik, hogy bodorfai nemes Jakasics László Németh Antal káptalanfai vendégfogadósnak feleségét az úton megtámmodta, megverte, és szentjét, lelkét, teremtését öszvekáro-molta, említett nemes Jakasics László, mint verekedő és fertelmes káromkodó bűnpörbe idéztessék. Költ Kehidán május 31-én 1827.

Deák Ferenc becsületbeli tisztí alügyész

A megye 1828. január 21-i közgyűlése büntetőpert rendelt el Jakasics László ellen. A pert 1828. szeptember 2-án indította meg Töreky Ferenc első alügyész a megye törvényszéke előtt. 1829. május 14-én hirdettek ítéletet: miután a per irataiból a vád nem bizonyosodott be, az alperest a vád terhétől feloldozták.

Magyar paizs című újság cikke 1911. január 12.-én

„A koplaló csárda küszöbét koptatták Bodorfai és a szomszédfalusi legények. Ittak, verekedtek s Vasáros Ferencz halva maradt egy bicsakszurás után. A káptalanfai, gyepükajáni és bodorfai legények közül valamelyiknek volt ilyen éles bicsakja.”

Bodor Imre legendája

Romantikát sem nélkülöző rövidke történet, miszerint Bodorfalvai Bodor Imre, Bodorfalva, a mostani Barátfa, és a Lovasi puszták területének földesura, megkérte kezét Porheő Mari keszthelyi nőnek. Miután szülői elutasították, Bodor Imre a Balatonba ölte magát, Mari pedig meghalt szívfájdalmában.

Néhány apróság a község XVIII. sz.-i életéből

1711-ben kiadott transactionális levél szerint, Bodorfa mint pusztá -prédium említették. 1766-ban eltiltja a község a birkatartást „a posselliónak és teritoriumnak szűk volta miatt.” (Nem volt megfelelő legeltetési lehetőség, ami kevés volt, az pedig az igásjóságoknak kellett.)

1786-ban kiadott határlevél szerint Bodorfa Hanyhoz tartozott, birtokosok voltak -Galanthai Esterházy Károly gróf, -Családj (Vas megye) Bezerédy, -Mihályfai (Zala megye) Forintos, - Nemes Zömbik, -Nemes Fekecs Imre és Lajos, valamint több kisebb compossellor. Kisfaludy Sándor is -a neje után-compossellor volt Bodorfán.

A koplalói csárda legendája

Bodorfa Határában van a Koplalói-csárda, melyet már 1820 körül is említenek, de az épület ennél jóval régebbi. A valaha vendégfogadóként működött, gazdái forgalmas helyre, az akkori posta és kereskedő út és az onnan leágazó, Vásárhelyen (Somlóvásárhely) keresztül Pápa irányába tartó országutak hármaskútjához építették, tágas pincével.

A hagyomány szerint Savanyó Jóskának is volt itt búvóhelye, de Sobri és bandája is járt a falai közt hajdanán. Állítólag a „koplaló” ragadványnevet úgy kapta, hogy elfogott betyárokat zártak be pincéjébe, és napokig tartották ott őket étlen szomjan. Később kovácműhelynek adott otthont, majd lakóházként használták. Az épület ma is áll, magánkézben van, állagának megővéséről tulajdonosai gondoskodnak.

A bodorfai harang legendája

A falu fentebb megismert régi templomának történetéhez tartozik ez a legenda, melyet minden idős ember ismer a faluban, saját szüleitől, nagyszüleitől, akik szintén felmenőiktől hallották a haranggal kapcsolatos történetet.

A török idők keserves évei nem kímélték abban az időben Bodorfát sem. A törökök több alkalommal is feldúlták a falut. Volt, hogy a falusiak közül a templom épületében kerestek menedéket, de a pogány oda is betört. Sokakat megöltek és

elhurcoltak, s a falu házait kifosztották, felgyújtották. Ezt tették a templommal is. A leégett tető szenes gerendái között a visszamerészkedő helybeliek megtalálták a harangot.

Félő volt, hogy a török újra visszatér, s a falunak legyen harangja, ha békés idők jönnek, a nagyharangot egy közeli kút fenekére rejtették. A harang többé nem került elő, és az időközben beomlott, vagy betemetett egykori kút pontos helyét sem ismerjük. Története ránk maradt, s legtöbb bodorfai hisz benne, hogy valahol a régi templom helye körül ott lehet a föld mélyén.

Az anyagot korábbi gyűjtések, levéltári kutatások, régészeti beszámolók, magángyűjtemények figyelembevétele mellett állítottam össze, valamint felhasználtam a helyi idős lakosok visszaemlékezéseit, és a környező falvak Bodorfával kapcsolatba hozható helytörténeti forrásait.

Bodorfa, 2022.február - Kardos Róbert

BODORFA NAPJAINKBAN

Mára rengeteget változott és formálódott az egykori falukép. 1930-ban csupán 12 ház volt téglából, illetve kőből építve, tetőfedésük nagy részben zsuppfedeles volt. A régi házakat korszerűsítették, és 1945 után több mint 25 új házat építettek. 1964-ben új vegyesbolt épült. 1974-ben elkészült Bodorfa vezetékes ivóvíz-hálózata. 1988-ban a régi iskolakápolnából templomot alakítottak ki, majd 1991-ben a templom mellé emlékművet emeltek a község hősi halottainak tiszteletére. Szintén ebben az évben készült el az a Mária szobor is, amelyet a hősi emlékmű mellett helyeztek el.

1992-ben a művelődési ház mellé emeltek egy épületegyüttest, amelyben orvosi rendelőt, szolgálati lakást és könyvtárat alakítottak ki. Bodorfa egyutcás faluképét máig megőrizte, meghitt, csendes, nyugodt lakóhely.

A lakosság komfortját napjainkban rendezett településkép, szennyvízcsatorna, széles sávú internethálózat, felújított járdák és középületek szolgálják. A lakosság szociális ellátását falugondnoki szolgálat biztosítja, a kommunális feladatokat a község önkormányzata korszerű gép és eszközparkkal látja el.

Közösségi összejövetelekre a művelődési ház felújított épülete mellett egy nagyon hangulatos pihenőpark is rendelkezésre áll, ahol a település közösségi kemencéje található, fedett kiülőkkel, kültéri asztalokkal, padokkal, szalonnasütőkkel körbevéve.

Kültéri rendezvény bodorfai pihenőpark

Pihenőpark téli pihenése

A falu nagy közösségi rendezvényeit a létesítmény elkészülése óta hagyományosan ezen a helyszínen tartja az önkormányzat. A pihenőpark számtalan alkalommal adott helyszínt civil, magán, és családi eseményeknek is, jelenleg a település egyik szabadtéri házasságkötési helyszíne, de iskolai rendezvények, településhez kötődő vállalkozások családi napja, elszármazottak találkozója is zajlott már ezen a helyen.

Buszváró épülete

Szintén a település kulturális értékeihez tartozik a Bodorfai Fafaragó Műhely munkássága.

Bodorfai Fafaragó Műhely által készített kapu

Kopjafa Békás településen

Kardos Róbert fafaragó a régi bakonyi, balatonfelvidéki motívumokkal kelti életre a dunántúli pásztorfaragást, a régi paraszti élet díszített fa tárgyait, a betyárvilág sajátos romantikáját, a magyar történelem fába vésett alakjait, faragott ácsolataival pedig a régi népi építészet díszítőelemeit használja fel, a kornak megfelelő környezetben.

Bodorfai Fafaragó Műhely egyik munkája

Működik a településen sajt készítés, ahol hagyományos technológiával kecske és tehéntejből házi sajtok készülnek. Csöngé Nikoletta és Lukács László Budapestről költöztek a faluba, állattartási és mezőgazdasági tapasztalatok nélkül.

A tapasztalatok hiányát kemény munkával, tanulással, és soha nem csökkenő optimizmussal hamar leküzdötték.

Bodorfai Sajtműhely kecskéi

A kezdeti nehézségek után rövid időn belül nem csak az állatok szeretetével, de a leg-finomabb gomolya, trappista, camembert, stb. sajtok készítésével, és kitűnő házi túrórudival vívták ki maguknak a helyiek és a környék megbecsülését. Termékeiket már szélesebb körben is ismerik és szeretik, ma már sokszor az okoz gondot, hogy az egyre növekvő igényeket ki tudják szolgálni.

Ági Tibor lovai

A községben a település méretei miatt nagyobb ipari tevékenység nincs, zömében mezőgazdasági vállalkozások, építőipari vállalkozás és nonprofit kft. tevékenykedik. Egy fiatal gazdának köszönhetően a közelmúltban ismét van állattartás a faluban: a falu határában a kertek alatt Ági Tibor marhái és lovai legelésznek.

EGYED KÁLMÁN ÖDÖN VERSEI

Költője is van a falunak, **Egyed Kálmán Ödön** bodorfai molnármester személyében.

A falutól 1 km-re nyugatra, a Barátfapuszta irányába vezető út bal oldalán állt a település malma, az Egyed-malom, és a malomhoz tartozó molnár lakás. Masszív, három szintes kőépület, szerkezetét a Kígyós-patak hajtotta. A malmot az Egyed család építette, utolsó tulajdonosa Egyed Kálmán Ödön molnármester volt.

Sajnos, mint a környék összes malmát, az államosítás ezt a malmot is érintette, a tulajdonos-üzemeltető Egyed Kálmán Ödön molnármesternek ellenérték nélkül kellett a malmot, és a hozzá tartozó épületeket átadnia. Somló hegyi szőlőjében maradt egy kis présház, amit meghagytak számára, és haláláig itt húzta meg magát.

Azt a keserűséget, és fájdalmat, amit akkor érzett, mikor szeretett malmát, élete munkáját, hivatását ott kellett hagynia, ránk maradt verseiből érezni igazán.

Az öreg molnár

Száz esztendő's öreg malom
Árván áll a patakparton,
Azaz, hogy csak kuporog.
Bizony, csak az Isten óvja,
Hogy le nem dől a házikója,
Hol már régen nincs dolog.

Omladoznak már a falak,
Ablakán bejárnak a madarak
Nincsen már benne szerkezet,
Elmentek már az egerek is,
Az öreg molnár megrokkanva
Él csak benne elhagyatva

Pedig annak idejében
Idejárt sok falu népe,
Hordva a sok gabonát,
Ki magáét, ki meg másét,
Állt a szekér, hosszú sorban,
Fáradt éjen, napon át.

Mindenkinek híven szolgált,
Mert ki lisztet, ocsút, korpát,
Nem lopkodva sohasem,
Úgy őszült meg becsülettel,
Hogy a kezén nem veszett el
Egyetlen egy búzaszem.

Az lett aztán a baja.
Túl nagy volt a szorgalma.
Ha az őrlő úgy kívánta,
Három napig sem volt ágyban.
Nem tudta, hogy mit kap érte,
Hogy fizet a falu népe

Negyven évig dolgozott,
Vagyona nem szaporodott.
Megöszülve, megfáradva,
A malom átszállt az államra,
Nem törődve mi lesz vele,
Hogyan lesz majd kenyere

Akkor lett csak szomorú
Mikor TSZ-be ment a falu.
Ki tehetete, mind rabolt,
Tolvajoknak útban volt
Becsületét is elvették,
Börtönnel is fenyegették

Azt hitték, tele van pénzzel,
Pedig csak a betegséggel.
Lakbért fizetni nem tudott,
A végrehajtó nem alkudott.
Nem talált más vagyonát,
Lefoglalta a borát.

Dolgozni akar, hiába.
Beteg lett a jobb lába.
Nehéz az ő gondjai,
El sem tudja mondani.
Szívén ül a mély bánat
Még nemet mond a halálnak.

Itt ül, vár a pillanatra,
Mikor többet nem zaklatja
Bánat, élet, malom,
Úgy áll meg a szíve gépe,
Ahogy megállt vénségében
Az a rozzant vén malom.

Bodorfa 1958.
Írta: Egyed Ödön
molnármester

Isten veled kis falunk

Hajnaltájban ébred
a sok madár
Fecskék, sárgarigók
kihívják a kertbe már.
Szép jó reggelt,
bólint az almafa,
Lásd be, feledni mindezt
nem is lehet soha!

Kis falunk alszik az éjben,
Csak mi ketten
vagyunk még ébren.
Már indul a
vonatunk, búcsúznak:
Isten veled kis falunk!

Ti napsütötte fehér tanyák
Ti csengettyűs kis barikák
A lagzin a búcsúztató,
Az ábrándos furulyaszó

Hol esküvőnk hangja zengett,
Hogy felednénk el azt a kertet?
Hol minden kis rózsaszál visszahív,
Nyugtatót talál itt a szív.

Itt pelyhes kis
kacsákról álmodunk,
Visszavár a kis falunk!

Írta Egyed Ödön
molnármester

Vers

Kint nőttem a patak partján
mostoha volt a sors hozzám.
Éjjel- nappal csak dolgoztam
Oly keveset szórakoztam

Nem hiányzott mozi, színház,
Elaltatott a malomzúgás.
Otthonomból elűzettem,
A Somlóra telepedtem

A Somló déli hajlatán
Itt van az én új hazám.
Itt nem susog a patak,
Nincs, mi békét, nyugalmat ad

Örömöm, bánatom már
nem az, ami volt,
A madár is itt más nótát dalolt

Somló, 1968.

*Írta: Egyed Ödön
molnármester*

Disszidált fiannak

Itt van az ősz, névnapod közeleg
Tavaly még együtt ültük a
családi ünnepet.

Búcsú nélkül hagytad el
otthonod, hazád,

Fájó szívvel gondolunk
most terád.

Van-e ki aggódva figyelni életed?
Van-e kivel megbeszéljed sorsodat?

Gond, és kétség közt ki
mutat jó utat?

Messze mentél, nagy a távolság

Nem csókolhatjuk
piros, két orcád.

Nem sajnálod-e az
elhagyott kis lakot?

Jó szüleidnek nem kívánsz
boldog névnapot?

Ha van kívánság, mely
agyban születik

Azt kívánjuk, őszülő szüleid,
Hogy a boldogság teljes legyen,
Egy év múlva az egész család
együtt legyen!

Felelős kiadó: Sümeg Város Önkormányzata
8330 Sümeg, Béke tér 7.
Összeállította: Bodorfa Község Önkormányzata
Kardos Róbert
Szerkesztés, nyomdai kivitelezés:
GA Design & Marketing Kft.

Készült a **TOP-5.3.1-16-VEI-2017-00011** „*Helyi identitás és kohézió erősítése a Sümegi Járásban - Együttműködve a térségünk értékeiért*” c. pályázat keretében.

BODOREA